

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 704
van **BART VAN MALDEREN**
datum: 8 juli 2015

aan **PHILIPPE MUYTERS**
VLAAMS MINISTER VAN WERK, ECONOMIE, INNOVATIE EN SPORT

Steunpunten voor beleidsrelevant onderzoek - Stand van zaken

Het Steunpuntenprogramma werd in 2001 opgestart om het beleid van de Vlaamse overheid wetenschappelijk te ondersteunen, zodat er proactief kon worden ingespeeld op maatschappelijke ontwikkelingen en uitdagingen. De huidige erkenningstermijn loopt af op 31 december 2015. Binnen 6 maanden stopt het departement Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI) zijn cofinanciering, die goed is voor twee derde van het budget van de steunpunten voor beleidsrelevant onderzoek.

In opvolging van mijn vraag om uitleg van donderdag 2 juli 2015 over de steunpunten voor beleidsrelevant onderzoek aan minister Philippe Muyters (2681 (2014-2015)), stel ik graag volgende vragen over de steunpunten voor beleidsrelevant onderzoek die binnen de bevoegdheden van de minister vallen.

1. Kan de minister per steunpunt aangeven hoe dit geëvalueerd wordt? Welke bijsturing acht de minister aangewezen?
2. Wat is de houding van de minister tegenover de geplande hervorming van de steunpunten?
3. In welke overgangsmaatregelen voorziet de minister?
4. Kan de minister per steunpunt een overzicht geven van het aantal onderzoekers op 1 januari 2015 en op 1 juli 2015?

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Geert Bourgeois (367), Hilde Crevits (504), Annemie Turtelboom (354), Liesbeth Homans (817), Ben Weyts (1453), Jo Vandeuren (777), Philippe Muyters (704), Joke Schauvliege (904), Sven Gatz (262).

GECOÖRDINEERD ANTWOORD

op vraag nr. 704 van 8 juli 2015

van **BART VAN MALDEREN**

1. Voor zover de "dit" in de vraag slaat op Steunpunten voor Beleidsrelevant Onderzoek zelf, werd al een evaluatieprocedure gevoerd. De eindrapporten van deze evaluatie, zowel op steunpuntvlak als op programmaniveau gingen op 27 februari 2015 als bijlage bij een mededeling aan de Vlaamse Regering (VR 2015 2702 MED.0105/1).

Voor zover de "dit" slaat op het wegvallen van de financiering van EWI. In de bijgaande tabel wordt per steunpunt de verdeling van het budget tussen basisfinanciering en cofinanciering weergegeven.

Voor het beleidsdomein Onderwijs en Vorming zal blijvend in beleidsgericht onderzoek worden voorzien.

Gelet op het wegvallen van de financiering van het departement EWI, bekijkt het departement Ruimte Vlaanderen om de eigen beleidsmiddelen zo optimaal mogelijk aan te wenden.

Voor het beleidsdomein internationaal Vlaanderen komt er geen eigen initiatief. Toerisme Vlaanderen en FIT voeren weliswaar onderzoek, maar dat is geen beleidsrelevant onderzoek in enge zin, maar gericht op de optimalisering van operationele activiteiten.

De evaluatie van de steunpunten Welzijn, Volksgezondheid en Gezin gebeurde in de loop van 2014. De bevindingen hiervan zijn samengebracht in een eindrapport dat werd ingediend bij de Vlaamse Regering op 27 februari 2015. Het Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin kreeg daarbij zowel voor beleidsrelevantie als voor wetenschappelijke kwaliteit een relatief goede tot goede evaluatie. Men zag vooral mogelijkheden tot bijsturing in de afstemming van het langetermijnonderzoek op de evoluties in het beleidsdomein en m.b.t. de doorstroming van de resultaten naar de beleidscyclus.

Voor wat het Vlaams Armoede Steunpunt betreft, verwijs ik voor al uw vragen naar de antwoorden op de schriftelijke vragen nummer 723 van mevrouw Freya Saeys van 13 mei 2015 en nummer 744 van mevrouw An Moerenhout van 26 mei 2015.

Vanuit Beleidsdomein LNE Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij: om de opgebouwde expertise omtrent materialenbeheer zeker niet te verliezen en te blijven inhaken op de prioriteiten binnen het Vlaamse regeerakkoord en het Europees programma van de Commissie Juncker, is de OVAM momenteel in overleg met een aantal SuMMA-steunpunt-partners en andere stakeholders om te bekijken hoe een vervolg op het huidig steunpunt best ingevuld wordt. Voor onderzoek dat een volgehouden inspanning vergt over meerdere jaren door één onderzoekspartner of een consortium van partners, is het immers vaak aangewezen dit op te nemen in een steunpuntformule aangezien we voor een dergelijke inspanning gedurende meerdere jaren telkens met dezelfde onderzoekspartner(s) wensen te werken en we de procedures hiervoor zo minimaal willen houden.

Eén van de pistes is de oprichting van een kleiner steunpunt met meer nadruk op een antennefunctie om binnen de academische wereld onderzoeksinitiatieven en -middelen te gericht op materialenbeheer en circulaire economie te poolen, complementair aan de onderzoeken die vanuit OVAM-middelen worden gefinancierd. De middelen kunnen dan komen van bijv. andere Vlaamse/federale en Europese fondsen.

Daarnaast voert het kleinere steunpunt, in minder mate dan onder het huidige steunpunt, ook fundamenteel onderzoek uit. De huidige OVAM-bijdrage zou hiervoor dan het voornaamste financieringsmiddel zijn, waar mogelijk aangevuld met co-financiering van andere stakeholders onder de vorm van projectfinanciering.

Er lopen nu reeds andere financieringsvormen die hierbij ook betrokken kunnen worden, IWT, NIB, VITO-referentietraak, TWOL, ...Varianten op deze piste worden ook onderzocht.

Voor het Steunpunt Milieu en Gezondheid wordt vanuit het departement LNE een vierde generatie weliswaar beperkter steunpunt gepland. Hiervoor worden extra financiële middelen vrijgemaakt vanuit het departement LNE.

Zoals in de beleidsnota sport 2009-2014 aangegeven wordt blijf ik ook na het beëindigen van het huidige Steunpunt Sport investeren in beleidsrelevant onderzoek. Bij begrotingsopmaak 2016 werden hiertoe de nodige middelen op de sportbegroting voorzien. Voorlopig wordt er niet gestart met een nieuwe steunpuntstructuur vanaf 2016, maar zal 2016 eerder een overgangsjaar worden.

Er is geen bijkomende evaluatie gepland voor de steunpunten Bestuurlijke Organisatie en TRADO.

De evaluatie van de steunpunten gebeurde in de loop van 2014. De bevindingen hiervan zijn samengebracht in een eindrapport dat werd ingediend bij de Vlaamse Regering op 27 februari 2015. Het Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin kreeg daarbij zowel voor beleidsrelevantie als voor wetenschappelijke kwaliteit een relatief goede evaluatie. Men zag vooral mogelijkheden tot bijsturing in de afstemming van het langetermijnonderzoek op de evoluties in het beleidsdomein en m.b.t. de doorstroming van de resultaten naar de beleidscyclus.

Beleidsdomein Werk: er worden bijkomende middelen ingezet voor een nieuw initiatief

Voor kabinet Gatz – beleidsdomeinen Cultuur, Jeugd en Media:

Met het resterende budget is het mogelijk om de steunpuntopdrachten – weliswaar in een beperktere vorm – te continueren. Mijn eerste bekommernis is het veilig stellen van de longitudinale onderzoekslijnen opdat we hier geen kennisverlies lijden. Ik denk voor Cultuur aan de data uit de participatiesurvey, voor Jeugd aan de survey die door JOP wordt uitgevoerd en voor Media aan het elektronisch nieuwsarchief. Het behoud van de nodige expertise binnen de onderzoeksinstellingen is een bezorgdheid die ik met de betrokken universiteiten en mijn administratie deel.

2. De krijtlijnen voor de hervorming van de steunpunten zijn uitgezet in de conceptnota over beleidsonderzoek die door de Vlaamse Regering werd goedgekeurd (VR 2015 0307 DOC.0688/1).

EWI – Ondernemen:

“Met het oog op een correct, efficiënt en evidence-based Vlaams economisch beleid is er degelijk nood aan structurele kanalen voor beleidsondersteunend onderzoek op het vlak van economie en innovatie. Daarom heeft minister Muyters opdracht gegeven aan het departement EWI om een oproep te organiseren, zodanig dat een nieuw steunpunt gekozen kan worden, dat dicht aansluit bij de specifieke noden van het departement en de vooropgestelde doelstellingen zoals verwoord in het Vlaamse regeerakkoord en de beleidsnota Werk, Economie, Wetenschap en Innovatie.”

Onderwijs en vorming:

Ik leg momenteel de laatste hand aan een nieuw kader voor beleidsgericht onderwijsonderzoek. Hierbij wil ik het huidige OBPWO-programma en de expertise in het steunpunt Studie en Schoolloopbanen samenvoegen. Het hervormde onderzoeksprogramma heeft tot doel om een betere aansluiting te realiseren van het beleidsgericht onderwijsonderzoek op de beleidsagenda van de Vlaamse Regering, om het lopende longitudinaal cohorteonderzoek te bestendigen en een stabiel kader te creëren voor dergelijk onderzoek in de toekomst, om efficiëntiewinsten te boeken, om de innovatieparadox tegen te gaan en meer doelgericht in te zetten op valorisatie van onderzoeksresultaten en om kader voor beleidsgericht onderzoek te creëren dat stabiel, doch wendbaar en flexibel is en garantie biedt op een hoge kwaliteit.

Voor het beleidsdomein internationaal Vlaanderen zullen geen initiatieven voor beleidsrelevant onderzoek worden genomen.

Voor kabinet Homans – Beleidsdomein Sociale Economie:

Voor de bevoegdheid Sociale Economie zal geen steunpuntoproep worden gelanceerd en zal dus geen Steunpunt worden opgericht. Het is wel de bedoeling om de bestaande en huidige steunpuntmiddelen (in casu 40.000 euro) verder voor onderzoeksdoeleinden aan te wenden.

Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij Zie 1.

Afdeling Lucht, Hinder, Risicobeheer, Milieu en Gezondheid:

Vanuit het departement LNE wordt een nieuw steunpunt beleidsrelevant onderzoek voorbereid voor het thema Milieu en Gezondheid.

Zoals hierboven aangegeven blijf ik als minister van sport ook in 2016 inzetten op beleidsrelevant onderzoek. De onderzoeksprojecten zullen gekozen worden in functie van hun meerwaarde voor het Vlaamse sportbeleid. Een cruciale succesfactor hierbij is dat de onderzoekers inspelen op acute vragen en noden en oog hebben voor de beleidscontext waarin de onderzoeksprojecten uitgevoerd worden. De resultaten moeten bijdragen tot de beleidsvoorbereiding en -evaluatie. Hierbij verdient het korte termijn beleidsonderzoek extra aandacht. Op 9 oktober staat een overleg gepland tussen mijn kabinet, mijn administratie en de vertegenwoordigers van het huidige steunpunt over de toekomst van het beleidsrelevant onderzoek voor het sportbeleid.

De recente beslissing met betrekking tot de steunpunten geldt voor alle beleidsdomeinen en is mee geconditioneerd door de budgettaire context. Ondertussen is op de Vlaamse Regering van 3 juli 2015 beslist werk te maken van een aanpassing van de regelgeving zodat de huidige steunpunten, onder bepaalde voorwaarden, en zonder extra middelen, nog maximaal 6 maanden kunnen verder werken om de onderzoeken af te ronden.

Voor het beleidsdomein Kanselarij en Bestuur, blijven de budgetten voor de cofinanciering van het Steunpunt Bestuurlijke Organisatie, het Steunpunt Inburgering

en Integratie en het Steunpunt Gelijkekansenbeleid (zie in de tabel als bijlage), behouden voor het financieren van beleidsgericht onderzoek voor de desbetreffende materie. Er wordt momenteel gewerkt aan een nieuwe onderzoeksagenda en gezocht naar de meest geschikte formule om het beleidsgericht onderzoek te continueren.

In het licht van de conceptnota en vermits de erkenningstermijn van het huidige Steunpunt Werk en Sociale Economie (WSE), zoals bepaald in de beheersovereenkomst, loopt tot 31 december 2015, zal voor rekening van het beleidsdomein Werk een nieuwe oproep worden gelanceerd tot het indienen van voorstellen tot erkenning en financiering van een Steunpunt Werk.

Het steunpunt wordt opgevat als een kenniscentrum voor de beleidsbevoegdheid Werk. Vanuit een wetenschappelijke monitoringopdracht draagt het bij tot de ontwikkeling van gestructureerde indicatoren, (evolutie)modellen, prognoses, analyses en simulatietools die het werkgelegenheidsbeleid moeten ondersteunen en oriënteren, in het bijzonder in het licht van de nieuwe bevoegdheden. Het steunpunt brengt op die manier kennis, innovatie en wetenschappelijke ondersteuning in binnen lopende beleidsprocessen.

Voor kabinet Gatz – beleidsdomeinen Cultuur, Jeugd en Media:

Binnen mijn bevoegdheden Cultuur, Jeugd en Media zal ik initiatieven ondernemen om het noodzakelijke beleidsondersteunend onderzoek te kunnen vrijwaren, binnen mijn beschikbare budgetten. Over de beschikbare budgetten zal uitsluitel bestaan bij afronding van de begrotingsopmaak 2016.

3. Volgens de conceptnota wordt een mogelijkheid voorzien om een verlenging van de erkenningstermijn toe te kennen. Het ontwerp van wijzigingsbesluit dat een dergelijke verlenging mogelijk moet maken, kreeg op vrijdag 17 juli 2015 de principiële goedkeuring van de Vlaamse Regering (VR PV 2015/30 – punt 0092). Wanneer een vraag van de onderzoekers komt om een verlenging toe te kennen, beslissen de functioneel bevoegde ministers hierover.

De middelen die door het Beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin in het Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin werden ingebracht, blijven ook in de toekomst voorbehouden voor wetenschappelijk onderzoek.

Onderwijs en Vorming:

Voor het steunpunt SSL worden twee overgangsmaatregelen getroffen.

Ten eerste zal ik gebruik maken van de mogelijkheid om de erkenningstermijn van het steunpunt met zes maanden te verlengen. De promotor van het Steunpunt SSL heeft duidelijk de behoefte aan deze maatregel aangetoond. Deze maatregel stelt het steunpunt in staat de geplande activiteiten ordentelijk af te werken.

Ten tweede heb ik een oplossing uitgewerkt voor de continuering van lopend longitudinaal cohorteonderzoek. Het betreft het LiSO onderzoek (Loopbanen in het Secundair Onderwijs) dat een belangrijk deel uitmaakt van het uitdovend steunpunt SSL. In dat onderzoek worden de schoolloopbanen en leervorderingen van een cohorte van meer dan 6000 leerlingen meerdere jaren gevolgd, gecombineerd met bevestigingen van ouders, vakleerkrachten, klastitularissen en directie. Een tijdelijke onderbreking van dit project zou als gevolg hebben dat cruciale data ontbreken. Daarom heb ik via een aparte O&O-opdracht een oproep gelanceerd om de LiSO activiteiten tijdens het kalenderjaar 2016 te continueren. Vanaf 2017 zal het LiSO project ingebed worden in het nieuwe kader beleidsgericht onderwijsonderzoek dat tegen dan operationeel zal zijn.

Voor kabinet Homans – Beleidsdomein Sociale Economie:

Voor het huidige Steunpunt WSE werd tot op heden nog geen vraag tot verlenging aan het departement of het kabinet gesteld. Indien de vraag alsnog gesteld wordt en indien dit ook goed gemotiveerd wordt, zal dit bekeken worden.

vanuit Beleidsdomein LNE:

De OVAM zal gebruik maken van de mogelijkheid tot verlenging van het huidige steunpunt om de lopende lange-termijnonderzoeken door doctoraatsstudenten te kunnen laten afwerken. Dit geeft enige (tijds)marge in de opmaak van een vervolg op het huidig steunpunt.

Afdeling Lucht, Hinder, Risicobeheer, Milieu en Gezondheid: er wordt getracht om het vierde generatie steunpunt Milieu en Gezondheid te laten starten op 1 januari 2016.

Vanuit het Steunpunt Sport kwam er reeds een vraag tot verlenging van de erkenningstermijn. Op 13 augustus ontving ik de vraag om de termijn met 6 maanden te verlengen. Deze verlenging houdt geen extra budget of extra opdrachten in. Vanuit sport zal deze verlenging worden toegestaan.

Het Steunpunt Inburgering en Integratie zou een aanvraag tot verlenging overwegen. Tot op heden is nog geen officiële aanvraag ingediend.

Het Steunpunt Bestuurlijke Organisatie heeft tot nu toe geen verlenging aangevraagd.

Voor het huidige Steunpunt WSE werd tot op heden nog geen vraag tot verlenging aan het departement of het kabinet gesteld. Indien de vraag alsnog gesteld wordt en indien dit ook goed gemotiveerd wordt, zal dit bekeken worden.

Vanuit beleidsdomein Wonen:

Het agentschap Wonen-Vlaanderen heeft, in samenspraak met de betrokken actoren van het beleidsveld Wonen, een onderzoeksagenda uitgewerkt voor de periode 2016-2020.

Gelet op het belang van een wetenschappelijk onderbouwd woonbeleid en de continuïteit van wetenschappelijk ondersteuning, streeft het beleidsveld Wonen naar het verderzetten van de steunpuntwerking. In september 2015 zal daarom een oproep gelanceerd worden voor een nieuw Steunpunt Wonen (2016-2020) conform de bepalingen van het Steunpuntenbesluit (besluit van de Vlaamse Regering van 15 september 2006 betreffende de Steunpunten voor Beleidsrelevant Onderzoek).

Voor de financiering van het nieuwe steunpunt zullen bijkomende middelen vrijgemaakt worden binnen het programma Wonen. In het verlengde van de huidige steunpuntwerking wordt uitgegaan van een indicatief (maximum) jaarbudget van 749.000 euro.

4. Zoals aangegeven streeft het beleidsveld Wonen naar continuïteit in de steunpuntwerking. De erkenning van het huidige Steunpunt Wonen (2012-2015) eindigt op 31 december 2015. De vooropgestelde timing van de oproep voorziet dat het nieuwe steunpunt formeel van start kan gaan op 1 januari 2016.

Indien deze timing niet haalbaar is, en er nood aan blijkt te zijn, kan een beperkte verlenging van de erkenningstermijn van het huidige steunpunt overwogen worden.

Voor kabinet Gatz – beleidsdomeinen Cultuur, Jeugd en Media:

Een verlenging van de erkenningstermijn voor de steunpunten m.b.t. Cultuur, Jeugd en Media zijn momenteel niet aan de orde. De onderzoekslijnen kunnen binnen de voorziene tijdsspanne afgerond worden.

Voor de opstart van een nieuw onderzoekssteunpunt moet een vrij omvattende procedure doorlopen worden conform de regelgeving voor beleidsrelevante wetenschappelijke steunpunten. EWI doet momenteel een aantal aanpassingen die het mogelijk maken om het decreet verder te gebruiken. Deze procedure zal dus niet op 1 januari 2016 afgerond kunnen worden. Er wordt voor Cultuur, Jeugd en Media momenteel gewerkt aan een oplossing voor 2016.

5. De Vlaamse overheid beschikt niet over deze gevraagde informatie. Het steunpunt rapporteert immers op vlak van de inzet van onderzoekers in jaarplannen en jaarverslagen. Vaak gaat dit immers niet om voltijdse tewerkstelling van onderzoekers in het kader van de opdrachten van het steunpunt, maar wel om het duiden van de steunpuntinzet van onderzoekers die binnen een deelnemende instelling een ruimere opdracht hebben.

Een overzicht van de geplande personeelsinzet 2015 aan de hand van de jaarplanning en begroting 2015 en van de effectieve personeelsinzet aan de hand van de jaarverslaggeving 2014, 2013 en 2012, wordt als bijlage toegevoegd. Over specifieke cijfers voor 1 januari 2015 en 1 juli 2015 beschikt de overheid dus niet. Dit maakt bovendien geen deel uit van de gebruikelijke rapporteringsverplichtingen van een steunpunt.

Voor wat betreft het Steunpunt Ruimte gaat het over 14 onderzoekers zowel op 1/1/2015 als op 1/7/2015.

Het Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin telde op 1 januari 2015 23 onderzoekers (goed voor 16,8 Voltijdse Equivalenten). Op 1 juli 2015 waren dat 21 onderzoekers (14,4 Voltijdse Equivalenten).

BIJLAGE

- 1-2. Overzicht financiering wetenschappelijke steunpunten
Overzicht effectieve personeelsinzet op basis van jaarverslagen 2014 via deze link:
http://sp2010.vlaanderen.be/sites/ewi/departement_EWI/Steunpunten/Documents